

IX WIEKÓW
ZIEMI
DONABOROWSKIEJ I
JEJ MIESZKAŃCÓW

Opracowanie popularno-naukowe

Zygryd **MOŚ**

Donaborów, styczeń 2023 r.

PROLOG	1
CZEŚĆ I	
KALENDARIUM HISTORYCZNE DONABOROWA	3
ROZDZIAŁ I	
PRADZIEJE OSDNICTWA W NASZYM REGIONIE.....	5
ROZDZIAŁ II	
ŹRÓDŁA ARCHIWALNE I ETYMOLOGIA NAZWY	11
1. Donaborów w opracowania naukowo-historycznych i dokumentach archiwalnych....	11
2. Nazwa „Donaborów”	17
ROZDZIAŁ III	
DONABORÓW W DOKUMENTACH NAUKOWYCH I OPRACOWANIACH	
HISTORYCZNYCH	19
1. Wiek XII i XIII	19
2. Wiek XIV	25
3. Wiek XV	28
4. Wiek XVI	37
5. Wiek XVII	46
6. Wiek XVIII	57
7. Wiek XIX	65
8. Wiek XX	78
9. Wiek XXI	89
CZEŚĆ II	
GEOGRAFICZNE, GOSPODARCZE I SPOŁECZNE PRZEMIANY NA PRZESTRZENI	
WIEKÓW	91
ROZDZIAŁ I	
PODLEGŁOŚĆ ADMINISTRACYJNA ZIEMI DONABOROWSKIEJ OD X WIEKU	93
ROZDZIAŁ II	
KLIMAT	98
ROZADZIAŁ III	
RZEKI	100
1. Dzisiejszy Rów, czyli struga płynąca wzdłuż Donaborowa	102
2. Niesób – rzeka	106
3. Niesób – młyn.....	117
ROZDZIAŁ IV	
LASY, DROGI, NAZWY LOKALNE	120
1. Lasy	120
2. Drogi	126
3. Obiekty kultu religijnego w przestrzeni publicznej	129
4. Lokalne nazwy pól i zakątków	132
ROZDZIAŁ V	
PODZIAŁY SOPOŁECZNE I STROJE LUDOWE	139
1. Podziały społeczne mieszkańców Donaborowa	139
2. Stroje ludowe	143
3. Obyczaje, zwyczaje i przesady	145

ROZDZIAŁ VI

UKŁAD PRZESTRZENNY WSI I ZABUDOWAN GOSPODARSKICH NA PRZESTRZENI

WIEKÓW	147
1. Metodyka badań źródłowych dokumentów historycznych	147
2. Historia gospodarstw donaborowskich od średniowiecza do 1789 r.	150
3. Transformacja własnościowa i przestrzenna gospodarstw donaborowskich w latach 1789 – 1857	156
3.1 Nowy ład przestrzenny gospodarstw i nadanie własności ziemi w 1857 r.	156
3.2 Szkoła	162
3.3 Probostwo i posada organisty	164
3.4 Cmentarze	166
3.5 Gospodarstwa	167
3.5.1 Gospodarstwa dziedziczne	167
- Posesja nr 12	168
- Posesja nr 13	168
- Posesje nr 14 i 14A	169
- Posesje nr 15, 16, 17, 86, 86A, 87 oraz 48A, 48B, 49, 63, 63A, 64 i DOLMAR....	171
- Posesje nr 18, 19, 20, 21 i 85 oraz 53, 53A, 55, 56, 57, 58, 91A-91L	174
- Posesje nr 84 oraz 11, 50 i 90	180
- Posesje nr 22 – 24, 80 – 83, 59 – 62 oraz na Ługu 51 i 52	182
- Posesje nr 80, 81, 82	188
- Posesja nr 79	192
- Posesje nr 77 i 78	193
- Posesje nr 25 i 26, 34, 35, 36A i 90	195
- Posesje nr 27, 28 i 33	197
- Posesje nr 75 i 76	199
- Posesje nr 74	201
- Posesja nr 73	201
- Posesje nr 29 – 32 i 72 oraz 54 i 54A	202
- Posesje nr 37 – 40 i 71A	206
3.5.2 Folwark w Donaborowie. Posesje 1 – 7A oraz 9, 10 i 92	208
3.5.3 Gospodarstwa przeniesione w 1839 r.	214
- Posesje nr 71 i 41.....	215
- Posesje nr 69, 70 i 42.....	217
- Posesje nr 68, 42A, 43, i 43A	217
- Posesje nr 67, 44, 53A	218
- Posesje nr 65, 66, 66A oraz 46, 47, 48	219
- Posesje nr 64, 63, 63A i 48B, 48A, DOLMAR oraz 49 i 49A	223
- Posesja nr 8	224
- Posesja nr 96	225

ROZDZIAŁ VII

GWARA DONABOROWSKA	226
SŁOWNIK GWARY DONABOROWSKIEJ	229

EPILOG	250
--------------	-----

ZAŁĄCZNIKI	251
------------------	-----

1. Mapa nr 1 – Pomniejszona kopia mapy katastralnej Donaborowa z 1863 r.
2. Mapa nr 2 – Rzeka Niesób w 1803 r.
3. Mapa nr 3 – Rzeka Niesób w 1843 r.
4. Mapa nr 4 – Rzeka Niesób w 1892 r.
5. Mapa nr 5 – Rzeka Niesób w 1936 r. Dopływy i rozlewiska.
6. Mapa nr 6 – Lokalne nazwy pól i zakątków.
7. Mapa nr 7 – Gospodarstwa Donaborowa po uwłaszczeniu w 1857 r.